

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱۱
بخش اول: قواعد دادرسی منصفانه و شرایط اضطراری.....	۱۳
فصل اوّل: قواعد دادرسی منصفانه.....	۱۶
مبحث اوّل: حق بر دادرسی منصفانه در اسناد بین المللی، منطقه ای و داخلی.....	۱۹
گفتار اوّل: دادرسی منصفانه در اسناد بین المللی.....	۱۹
الف - دادرسی منصفانه در اسناد جهانی.....	۲۱
۱ - دادرسی منصفانه در اعلامیه جهانی حقوق بشر.....	۲۱
۲ - دادرسی منصفانه در میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی.....	۲۲
۳- دادرسی منصفانه در اسناد حقوق بین المللی بشردوستانه.....	۲۴
۴- دادرسی منصفانه در سایر اسناد بین المللی.....	۲۶
ب- دادرسی منصفانه در اسناد منطقه‌ای.....	۲۶
۱- دادرسی منصفانه در کنوانسیون اروپایی حقوق بشر.....	۲۷
۲- دادرسی منصفانه در کنوانسیون آمریکایی حقوق بشر.....	۲۸
۳ - دادرسی منصفانه در منشور آفریقایی حقوق بشر و ملت‌ها.....	۲۹
۴- دادرسی منصفانه در اعلامیه اسلامی حقوق بشر.....	۳۰
گفتار دوّم: دادرسی منصفانه در حقوق داخلی.....	۳۱
الف - حق برخورداری از حقوق مساوی در برابر قانون و دادگاه‌ها.....	۳۲
ب- حق رسیدگی علنی و منصفانه در دادگاه صالح، مستقل و بی طرف.....	۳۳
ج- حق ممانعت از دستگیری خودسرانه.....	۳۷
د - حق برخورداری از وکیل انتخابی و دسترسی به وی.....	۳۷
مبحث دوّم : اصول راهبردی و تضمینات دادرسی منصفانه.....	۳۹
گفتار اول : اصول راهبردی دادرسی منصفانه.....	۳۹
الف- اصل برائت.....	۴۰
ب - اصول دسترسی به دادگاه.....	۴۱

- ۱ - اصل علنی بودن رسیدگی ۴۱
- ۲- اصل تساوی در برابر قانون و دادگاه‌ها ۴۳
- ۳- اصل استقلال و بی‌طرفی دادگاه ۴۴
- ج - اصل دادرسی غیر بوروکراتیک ۴۵
- د- اصول ناظر به اجرای کامل دادرسی منصفانه ۴۵
- ۱- اصل قانونی بودن و صالح بودن دادگاه ۴۶
- ۲ - اصل قانونی بودن جرایم و مجازات‌ها ۴۶
- ۳- اصل منع محاکمه و مجازات مجدد ۴۷
- ۴- حق تجدید نظر ۴۸
- گفتار دوم: تضمینات دادرسی منصفانه ۴۹
- الف- تضمین‌های ناظر بر اصل برائت ۵۰
- ۱- تضمینات اولیه (محوری) ۵۰
- ۱-۱- حق اطلاع فوری و دقیق از ماهیت و دلایل اتهام ۵۱
- ۱-۲- حق سکوت و اعلام آن ۵۱
- ۱-۳- ممنوعیت عطف بما سبق شدن قوانین جزایی ۵۳
- ۲- تضمینات مربوط به تحصیل دلیل ۵۳
- ب- تضمینات اصل دسترسی به دادگاه ۵۶
- ۱- حق حضور فوری و محاکمه در دادگاه صلاحیت دار ۵۶
- ۲- حق رسیدگی بدون تأخیر غیر موجه و در مدت زمان معقول ۵۸
- ۳- حق انتخاب و برخورداری از وکیل قانونی ۵۸
- ۴- حق داشتن وقت و تسهیلات کافی برای دفاع ۵۹
- ۵- حق احضار و سؤال از شهود ۵۹
- ۶- حق بهره‌مندی رایگان از خدمات مترجم ۶۰
- ۷- حق برخورداری از دادرسی علنی ۶۱
- ج - تضمینات اصل دادرسی غیر بوروکراتیک ۶۳
- فصل دوم: شرایط اضطراری** ۶۴
- مبحث اول: ماهیت شرایط اضطراری ۶۷
- گفتار اول: وجود شرایط اضطراری ۶۸
- گفتار دوم: اصول حاکم بر شرایط اضطراری ۷۲

پیشگفتار □ ۷

- الف : اصول حاکم بر تهدید علیه حیات ملت ۷۳
- ۱ - استثنایی بودن تهدید ۷۳
- ۲ - غیر ارادی و واقعی بودن تهدید ۷۵
- ب : اصول حاکم بر واکنش دولت عامل ۷۷
- ۱ - قانونمند بودن واکنش دولت ۷۷
- ۲ - ضروری و موقت بودن واکنش دولت ۷۸
- مبحث دوم : مصادیق شرایط اضطراری ۸۰
- گفتار اول : مخصصات بین المللی ۸۰
- الف - جنگ ۸۰
- ب - دفاع مشروع ۸۵
- گفتار دوم: وضعیت های اضطراری داخلی ۸۶
- الف - مخصصات مسلحانه داخلی ۸۷
- ب - شورش و ناآرامی ۹۵
- ج - وضعیت تهدید علیه امنیت ملی یک کشور ۹۸
- د - مبارزه مسلحانه با تروریسم ۱۰۱
- گفتار سوم : مخصصات مسلحانه ترکیبی ۱۱۰
- الف- بین المللی شدن مخصصات داخلی به درخواست گروه شورشی ۱۱۰
- ب - بین المللی شدن مخصصات داخلی به درخواست مقامات رسمی ۱۱۲
- ۱- مهمترین مداخلات پیش از منشور ملل متحد ۱۱۲
- ۲- مداخله کشورهای خارجی از منشور ملل متحد تا خاتمه جنگ سرد .. ۱۱۲
- ۳ - مداخله کشورهای خارجی پس از جنگ سرد ۱۱۴
- ج - مداخله شورای امنیت سازمان ملل متحد : ۱۱۶
- د - تسری حقوق بشر دوستانه به مخصصات مسلحانه ترکیبی ۱۱۹
- بخش دوم: عدول از قواعد دادرسی منصفانه در شرایط اضطراری ۱۲۱**
- فصل اول : معیارهای معتبر عدول از دادرسی منصفانه ۱۲۴
- مبحث اول: معیارهای ماهوی عدول از دادرسی منصفانه ۱۲۵
- گفتار اول: وجود وضعیت اضطراری (معیار استثنایی بودن وضعیت) ۱۲۶

- گفتار دوم : اصل ضرورت و تناسب ۱۳۲
- گفتار سوم : اصل عدم تناقض ۱۳۴
- الف- تاریخچه تدوین اصل عدم تناقض ۱۳۴
- ب - رعایت اصل عدم تناقض ۱۳۵
- مبحث دوّم : معیارهای شکلی ۱۳۷
- گفتار اول : اصل اطلاع رسانی رسمی (اصل علنی بودن) ۱۳۸
- گفتار دوم : اصل عدم تبعیض ۱۳۹
- گفتار سوم : شرایط دادرسی ۱۴۱
- الف - اعلام رسمی حالت اضطراری ۱۴۱
- ب - اعلام موارد انصراف از دادرسی منصفانه ۱۴۲
- ج - دلایل انصراف از دادرسی منصفانه ۱۴۳
- د - دوره معقول ۱۴۴
- فصل دوّم : استانداردهای غیر قابل عدول از دادرسی منصفانه ۱۴۵
- مبحث اول : استانداردهای قراردادی ۱۵۰
- گفتار اول : استانداردهای شکلی ۱۵۰
- الف - خصوصیات دادگاه ۱۵۰
- ۱ - بی طرفی دادگاه ۱۵۰
- ۱-۱- مفهوم بی طرفی ۱۵۱
- ۱-۲- مفهوم بی طرفی در اسناد بین‌المللی ۱۵۲
- ۱-۳- بی طرفی در سیستم قضایی ایران ۱۵۴
- ۱-۴- غیر قابل عدول بودن بی طرفی و استقلال قضایی ۱۵۵
- ۲ - استقلال قضایی ۱۵۷
- ۲-۱- مفهوم استقلال قضایی ۱۵۷
- ۲-۲- استقلال قضایی در اسناد بین‌المللی ۱۵۸
- ۲-۳- استقلال قضایی در قوانین ایران ۱۵۸
- ۲-۴- اقسام استقلال قضایی ۱۶۰
- ۳ - قانونی بودن دادگاه ۱۶۱
- ب - آیین دادرسی ۱۶۵
- ۱ - علنی بودن دادرسی (علنی بودن آخرین تصمیم دادگاه) ۱۶۵

پیشگفتار □ ۹

- ۲ - آگاهی یافتن سریع از اتهامات ۱۶۷
- ۳ - حضوری بودن محاکمه ۱۶۸
- ۴ - معاضدت قضائی و ارتباط بین متهم و وکیل مدافع وی ۱۶۹
- ۵ - کلیه وسایل و حقوق ضروری دفاعی و حق بازجویی از شهود ۱۷۲
- ۶ - فرض برائت ۱۷۵
- ۷ - حق اجتناب از شهادت علیه خود یا اقرار به گناه ۱۷۶
- ۸ - رعایت سرعت لازم در روند دادرسی (بازداشت اداری و دادرسی منصفانه) ۱۷۷
- ۹ - حق بهره مندی از مترجم ۱۷۹
- ۱۰ - حق پژوهش خواهی و آگاهی از محدودیت‌های زمانی ۱۸۰
- ۱۱ - منع شکنجه و سایر رفتار یا مجازات بی‌رحمانه، غیرانسانی و تحقیرآمیز ۱۸۱
- گفتار دوم: استانداردهای ماهوی غیر قابل عدول از دادرسی منصفانه ۱۸۲
- الف - حقوق لازم‌الاجرا ۱۸۲
- ۱- اصل قانونی بودن جرایم و مجازات و عطف بماسبق نشدن قوانین کیفری ۱۸۲
- ۲ - منع تعقیب و مجازات مجدد ۱۸۴
- ب - جبران خسارت و اطلاع از محدودیت‌های زمانی ۱۸۶
- مبحث دوم: استانداردهای غیر قراردادی ۱۸۸
- گفتار اول: قواعد عرفی حقوق بین‌المللی بشر ۱۹۰
- الف - اعلامیه جهانی حقوق بشر ۱۹۱
- ب - ظهور قواعد جدید حقوق عرفی (حقوق نرم) ۱۹۵
- ج - سایر قواعد و استانداردهای عرفی بین‌المللی ۱۹۷
- ۱ - قواعد حداقل استاندارد در رفتار با زندانیان ۱۹۸
- ۲ - اصول ملل متحد برای حمایت از همه اشخاص تحت هرگونه اشکال بازداشت یا حبس ۱۹۹
- ۳ - اصول بنیادین نقش وکلا ۲۰۰
- ۴ - اصول بنیادی ملل متحد راجع به استقلال قضایی ۲۰۱
- ۵ - اصول راهبردی ناظر بر نقش دادستان‌ها ۲۰۲
- گفتار دوم: استانداردهای عرفی مربوط به حقوق بین‌المللی بشر دوستانه ۲۰۳

- الف - قواعد حقوق بشری ۲۰۴
- ب- رویه کمیته بین المللی صلیب سرخ ۲۰۶
- ج - قواعد عرفی مخاصمات داخلی ۲۰۷
- ۱- اعلامیه های انستیتوی بین المللی حقوق بشر دوستانه ۲۰۸
- ۲- استانداردهای حداقل حقوق بشر دوستانه در وضعیت اضطراری (اصول پاریس)..... ۲۰۹
- ۳- اصول سیراکیوز ۲۱۱
- گفتار سوم : قواعد ناشی از رویه قضایی بین الملل ۲۱۳
- الف - حمایت بین المللی از حقوق بنیادین بشر ۲۱۴
- ب - ممنوعیت سلب آزادی غیرقانونی افراد و حق حمایت دیپلماتیک ۲۱۵
- ج - ضرورت رعایت ملاحظات اولیه انسانی ۲۱۵
- نتیجه گیری و پیشنهادات ۲۱۷
- فهرست منابع ۲۳۵